

Smernica č. 23/2024

Ošetrovateľské a opatrovateľské služby

Článok I.

Úvodné ustanovenia

Táto smernica bližšie určuje ciele a zameranie ***ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti*** pri poskytovaní sociálnej služby v Zariadení pre seniorov Križovany nad Dudváhom (ďalej len ZpS), ktoré sú v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách).

Článok II.

Komunikácia sestry s prijímateľom v rámci ošetrovateľského procesu

Právo na rozvoj, ochranu a obnovu zdravia patrí medzi základné ľudské práva. Starostlivosť o zdravie je v zariadení poskytovaná v zmysle platnej legislatívy.

Sestra komunikuje s prijímateľom zrozumiteľne, ohľaduplne, bez nátlaku a primerane rozumovej a vôľovej vyspelosti a zdravotnému stavu prijímateľa. Sestra pri prijímaní prijímateľa vyhotovuje písomne „***Ošetrovateľský záznam***“ vstupného posúdenia zdravotného stavu prijímateľa, čím získava a overuje informácie o prijímateľovi a následne ich môže zaznamenávať aj do informačného systému, (viď príloha č.2).

Z dokladov ošetrovateľského plánu musí byť zrejmé, že je poskytovaný metódou ošetrovateľského procesu. ***Ošetrovateľský proces*** je systematická racionálna metóda ošetrovania, plánovania a poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti. Jej cieľom je zhodnotiť zdravotný stav chorého, aktuálne a potencionálne problémy, vytýčiť ciele a ošetrovateľské intervencie k ich splneniu. Ošetrovateľský proces sa skladá zo získavania informácií (***ošetrovateľskej anamnézy***), stanovenia ošetrovateľskej diagnózy, plánovania ošetrovateľskej starostlivosti vrátane určenia očakávaných výsledkov starostlivosti, realizácie neplánovaných ošetrovateľských intervencií a ordinácií lekára a hodnotenia reakcie chorého na ošetrovateľské zásahy. Za plánovanie ošetrovateľskej starostlivosti zodpovedá sestra.

Vytýči ošetrovateľskú stratégiu, intervencie s cieľom prevencie, redukcie alebo eliminácie prijímateľových zdravotných problémov. V procese poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti je dôležité stanovenie si poradia ošetrovateľských opatrení na základe ich dôležitosti a naliehavosti. Najvyššiu prioritu má situácia, ktorá ohrozuje život prijímateľa.

Problémy ohrozujúce zdravie prijímateľa majú strednú prioritu. Ošetrovateľská starostlivosť zahŕňa navrátenie zdravia, udržanie aktuálneho stavu alebo upevňovanie zdravotného stavu prijímateľa. Po nej nasledujú opatrenia, ktoré prispievajú k pohodliu a kvalite života prijímateľa. Tieto priority sa odvíjajú od toho, ako prijímateľ vníma svoje potreby a od toho, ako ich vníma ošetrovateľský personál. Sestra vykoná predpísané ošetrovateľské činnosti a deleguje starostlivosť na príslušné osoby.

Každá ošetrovateľská procedúra je zapísaná najmä v realizácii ošetrovateľského plánu. Každý zápis je jasný, zrozumiteľný s uvedeným dátumom a časom a menom sestry, ktorá výkon realizovala. Sestra na

úseku vyhodnotí ošetrovateľský plán a zistí, či sa dosiahli stanovené ciele a do akej miery. Určí, či bude v ošetrovateľských zásahoch pokračovať, meniť ich alebo revidovať alebo môže s poskytovaním ošetrovateľských intervencií skončiť.

V súčasnosti môže sestra pracovať so štandardným postupom vydaným MZ SR podľa §45 ods. 1, písm. b) Zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov „**Komplexný ošetrovateľský manažment pacienta v zariadení sociálnej pomoci**“, s účinnosťou od 01.01.2019 a so štandardným postupom: „**Komplexný ošetrovateľský manažment pacienta a s deficitom sebaobsluhy a sebaopatery**“, s účinnosťou od 01.04.2020

Článok III.

Ošetrovateľské a opatrovateľské služby

Ošetrovateľské služby: Zabezpečujeme ošetrovateľskú starostlivosť, ktorú vykonáva kvalifikovaný personál. Hlavným zameraním je:

- dozor nad liekmi, podávanie a dávkovanie liekov podľa predpisu lekára,
- podávanie injekcií, infúzií podľa predpisu lekára (ADOS),
- zabezpečenie liekov a zdravotníckych pomôcok,
- sesterské ošetrovateľské úkony (preväzy, starostlivosť o katéter -ADOS),
- sledovanie fyziologických funkcií klienta, zabezpečenie prevozu klienta sanitkou na odborné vyšetrenie do nemocnice a iné ...

Opatrovateľské služby: V rámci opatrovateľských služieb zabezpečujeme:

- činnosti smerujúce k vytváraniu, prehľbovaniu a upevňovaniu základných hygienických návykov klienta,
- sprevádzanie klientov na vyšetrenia,
- sprevádzanie ťažko pohyblivých klientov pri pohybe a prechádzkach v rámci zariadenia a pod.
- podľa zdravotného stavu vykonávanie donášky jedla na izby klientov, pomáhanie im pri jedení a pití,
- vykonávanie obslužných a ďalších prác a pomoc pri úkonoch sebaobsluhy (ranná a večerná toaleta, obliekanie, vyzliekanie, presun na vozík, používanie WC, výmena inkontinentných, pomôcok, celkový kúpeľ, umytie vlasov, manikúra),
- polohovanie klientov (prevencia preležanín), udržiavanie čistoty protéz,
- pomoc pri vyprázdňovaní klientov,
- pomoc s jedlom, kŕmenie, pitný režim,
- udržiavanie čistoty prostredia klienta,
- prezliekanie postele, vetranie obytných priestorov,
- manipulácia so špinavou a čistou bielizňou,
- umývanie a dezinfikovanie podložných mís, vozíkov na prevoz klienta, močových fliaš a pod.,

- pomáhanie pri plnení individuálneho plánu klienta,
- písomne a ústne odovzdávanie služby.

Klientom v prípade potreby zabezpečíme rehabilitáciu pri ktorej sa individuálne a systematicky pracuje za pomoci fyzioterapeuta. Hlavným cieľom je poskytovať a zabezpečovať ošetrovateľskú a opatrovateľskú starostlivosť, aby klient bol v čo najlepšej zdravotnej, fyzickej a psychickej forme.

Cieľ a zameranie: V ZpS Križovany nad Dudváhom pre druh sociálnej služby zariadenie zabezpečuje zdravotnú starostlivosť v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti prostredníctvom ADOS – Charitas Trnava. Ošetrovateľská starostlivosť zahŕňa komplexnú starostlivosť o klienta, ktorá zohľadňuje jeho potreby v súvislosti s chorobami, so špecifickými syndrómami a komplikáciami chorôb. Vyznačuje sa diferencovaným, komplexným, kontinuálnym, aktívnym a plánovaným prístupom ako aj zameraním na prevenciu.

Miesto, čas, realizácia: Ošetrovateľská starostlivosť sa zabezpečuje a realizuje v priestoroch budovy ZpS Križovany nad Dudváhom prostredníctvom ADOS – Charitas Trnava na základe uzatvorenej zmluvy medzi ZpS Križovany nad Dudváhom a ADOS – Charitas Trnava. Zdravotná starostlivosť je v ZpS zabezpečovaná prostredníctvom všeobecného obvodného lekára v priestoroch podľa stanovených ordinačných dní a tiež podľa potreby klientov v ZpS.

Špecializovaná zdravotná starostlivosť je klientom ZpS zabezpečovaná prostredníctvom odborných lekárov špecialistov. Do ZpS priebežne podľa potreby prichádza geriatrická lekárka z Trnavy MUDr. Iglovská. Starostlivosť o ústnu a zubnú hygienu klientom ZpS je na základe obojstrannej dohody možné, ak to okolnosti povoľujú zabezpečiť prostredníctvom stomatologickou ambulanciou MUDr. Šarvajcovej, ktorá sa nachádza v susedstve zariadenia. Urgentné prípady náhleho zhoršeného stavu klienta sú zabezpečované prostredníctvom privolania RZP.

Rehabilitácie a fyzioterapeutické služby sú klientom zabezpečované na základe odporúčania lekára a to zabezpečením rehabilitácie priamo v priestoroch ZpS fyzioterapeutom alebo iným rehabilitačným pracovníkom, v spolupráci s rodinou klienta.

Fyzioterapia spočíva v individuálnej telesnej výchove pri lôžku klienta v pasívnom rozcvičovaní dlhodobo ležiacich klientov, v správnom polohovaní čím predchádzame vzniku dekubitov, S klientmi sa nacvičuje sed, stoj ako i chôdza s rôznymi pomôckami. Pomocou uvoľňovacích masáží a techník, navodzuje klientovi pocit uvoľnenia svalstva a celkovej relaxácie. V rámci rehabilitácie môžu byť využívané rehabilitačné pomôcky a prístroje, ktoré slúžia na zlepšenie motoriky, zníženie bolestivosti, na zvýšenie svalovej sily a rozsahov pohyblivosti. Fyzioterapeuti a maséri pri práci využívajú techniky klasickej, reflexnej masáže mäkké techniky a rôzne cvičenia s použitím rôznych prístrojov a pomôcok, masážne loptičky a pod. Okrem toho v letných mesiacoch využívajú v rámci pohybových aktivít naši klienti individuálne alebo skupinovo v sprievode inštruktorov sociálnej rehabilitácie priestory blízkeho športového areálu, čím sa dostávajú aj do širšej komunity s obyvateľmi obce a trávia čas na čerstvom vzduchu. Vonkajšie priestory areálu ZpS sú k klientom zariadenia aj v rámci pohybových aktivít k dispozícii neobmedzene.

Personálne zabezpečenie: Ustanovené výkony ošetrovateľskej a zdravotnej starostlivosti v ZpS realizuje asistenciou zdravotnícky personál zariadenia v spolupráci s odbornými zamestnancami ADOS a príslušnými lekármi. Ako sme už vyššie spomenuli zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná aj lekármi navštevujúcimi naše zariadenie na základe zmluvy medzi lekárom a prijímateľom sociálnej služby môže sa jednať napr. o praktického lekára, geriatra a podobne. Ostatné odborné vyšetrenia sú

realizované v zdravotníckych zariadeniach. Podľa stupňa odkázanosti sú na odborných vyšetreniach prijímatelia sprevádzaní zdravotníckym personálom.

Ošetrovateľské a opatrovateľské výkony realizujú/zabezpečujú odborní zamestnanci zdravotného úseku ZpS, podľa ošetrovateľských a opatrovateľských štandardov a sú za ne zodpovední. Za organizáciu práce celého zdravotného úseku zodpovedá vedúca sestra.

Plánovanie a kontrolu ošetrovateľských a opatrovateľských výkonov zabezpečuje vedúca sestra, prípadne ňou poverenou kompetentnou osobou.

Činnosť rehabilitácie a fyzioterapie zabezpečujú externí odborní pracovníci ako fyzioterapeuti a maséri na základe odporúčania lekára.

Dokumentácia:

- Manuál ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti,
- Ošetrovateľské štandardy,
- Opatrovateľský proces a opatrovateľské plány,
- Rizikový plán a práca s rizikom,
- Riziko pádov, prevencia pádov a znižovanie ich následkov,
- Poradenstvo v oblasti podpory zdravia a prevencie chorôb v zariadení pre seniorov

Článok IV.

Záverečné ustanovenia

1. Táto smernica určuje ciele a zameranie ošetrovateľskej a opatrovateľskej služby, pri poskytovaní sociálnej starostlivosti, platí pre všetky organizačné úseky ZpS a je záväzná pre všetkých zamestnancov ZpS Križovany nad Dudváhom.

2. Vedúci všetkých úsekov zodpovedajú za:

- dodržiavanie tejto smernice,
- oboznámenie zamestnancov s touto smernicou.

3. Pracovníci zodpovedajú za:

- dodržiavanie tejto smernice,
- za zaobchádzanie s touto smernicou tak, aby nedošlo k jej strate alebo poškodeniu.

Všetci zamestnanci majú právomoc v prípade potreby podať spracovateľovi návrh na opravu, resp. zmenu tejto smernice. Obsah smernice je aktualizovaný a upravovaný poverenou osobou organizácie.

4. Táto smernica nadobúda účinnosť dňom podpisu štatutára ZpS.

5. Túto smernicu je možné meniť a dopĺňať iba číslovaným dodatkom so súhlasom štatutára ZpS.

6. Smernica je dostupná pre zamestnancov v elektronickej podobe na internetovej stránke www.zpskrizovany.sk

7. **Príloha č. 1: Opatrovateľský proces a opatrovateľský plán**

8. **Príloha č. 2: Ošetrovateľský záznam,**

Účinnosť tejto smernice je od 01.01.2025

Vypracovala: Mgr. Júlia Farkašová, vedúca sestry ZpS

Schválila: PhDr. Ingrid Schlosserová, PhD.

riaditeľka ZpS

Príloha č. 1: k smernici č. 23/2024 - **Opatrovateľský proces a opatrovateľský plán**

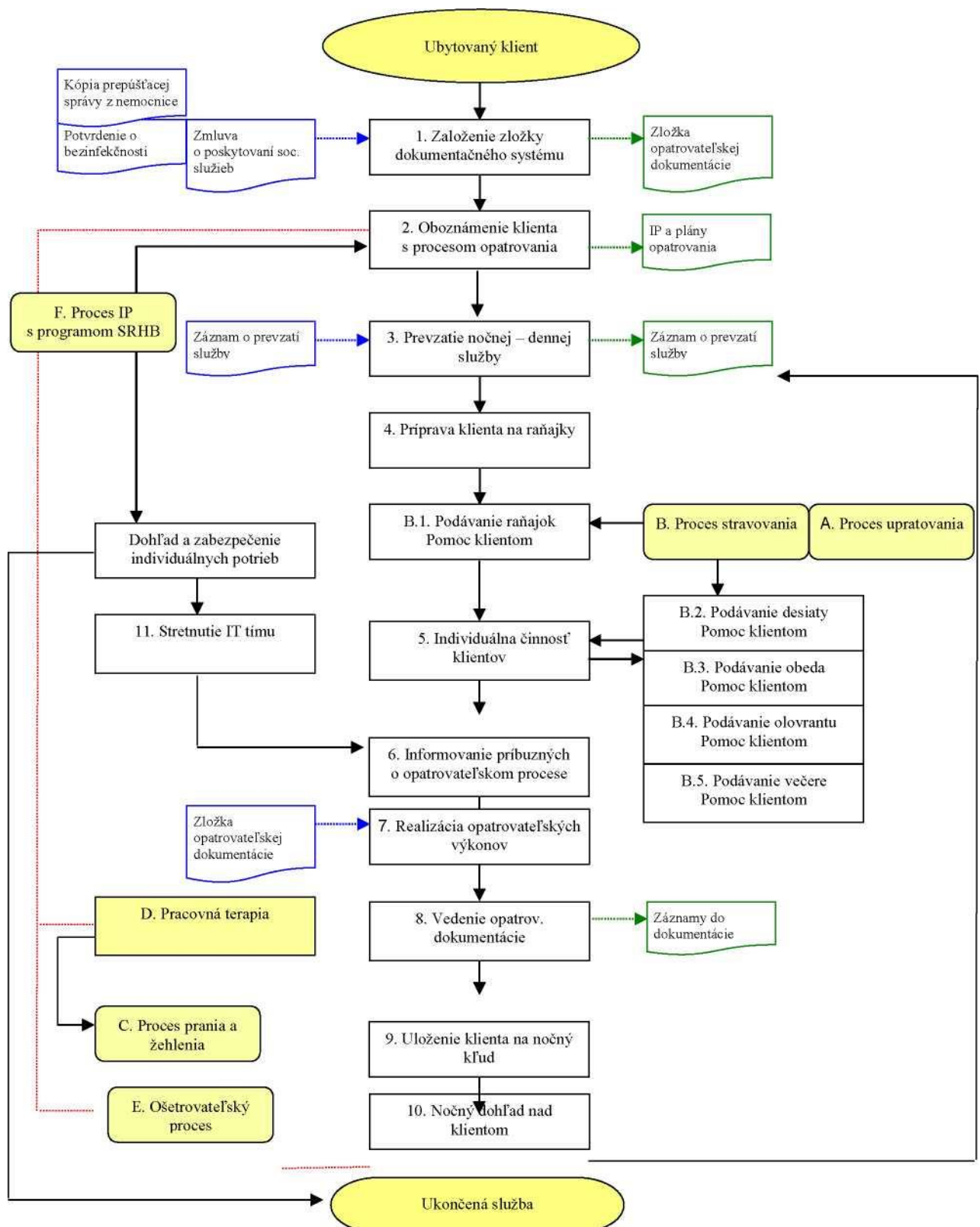
Vlastník procesu	Opatrovateľ/ka	
Cieľ procesu	Zabezpečiť kvalitné opatrovanie podľa moderných odborných konceptov a postupov a zlepšiť tak kvalitu života prijímateľov sociálnych služieb v našom zariadení.	
Zdroje	<ul style="list-style-type: none"> • Personálne: Opatrovateľky • Materiálne: PC, tlačiareň, telefónna linka, kopírka, kancelárske potreby, internetová stránka, opatrovateľské potreby, ochranné pomôcky, kompenzačné a zdravotnícke pomôcky. • Infraštruktúra: priestory pre hygienu tela a ich vybavenie. 	
Vstupy do procesu	Externé	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karta poistenca 2. Doklad o bezinfekčnosti 3. Kópia prepúšťacej správy z nemocnice
	Interné	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdravotný stav klienta 2. Zmluva o poskytovaní sociálnych služieb 3. Kniha denných hlásení so záznam o prevzatí služby
Výstupy z procesu	Externé	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umiestnenie v inom zariadení sociálnych služieb 2. Úmrtie klienta
	Interné	<p>I. Interné všeobecné záznamy opatrovateľského procesu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autobiografický portrét klienta (<i>nie je podmienkou</i>) 2. Odborný záznam opatrovateľského procesu z posúdenia klienta 3. Odborný záznam opatrovateľského procesu z realizácie výkonov 4. Odborný záznam opatrovateľského procesu z realizácie hodnotenia 5. Odborný záznam opatrovateľského procesu Individuálneho plánu klienta 6. Odborný záznam z opatrovateľskej vizity 7. Záznam mesačného plánu aktivít a integrácie skupiny <p>II. Interné záznamy opatrovateľského procesu o výkone mimoriadnej činnosti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Individuálny plán aktivít a integrácie 2. Protokol o obmedzení 3. Záznam o vysádzaní 4. Záznam o nasadení inkontinenčnej pomôcky 5. Záznam o príjme a výdaji tekutín 6. Záznam o úraze / o páde klienta 7. Záznam o zneužívaní, zanedbávaní alebo týraní klienta 8. Záznam o udalosti agresívneho správania klienta 9. Posúdenie zneužívania 10. Protokol o hľadaní PSS <p>III. Plány</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plán kúpania 2. Plán polohovania

Externá dokumentácia determinujúca proces	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v ZNP 2. Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov v ZNP 3. Zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v ZNP 4. Zákon č. 362/ 2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ZNP. 5. Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ZNP.
Monitorovanie a meranie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Počet vykonávaných opatrovateľských činností. 2. Počet opatrených klientov. 3. Počet sprievodov k lekárovi. 4. Úmrtnosť klientov. 5. Počet mimoriadnych realizácií odborných činností v opatrovateľskom procese.
Riziká	Riziká sú spracované v smerniciach/dokumentoch ZpS.

Procedúra

<p>1. Rozsah pôsobnosti procesu</p> <p>Proces sa vzťahuje na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Opatrovateľský proces je zaradený v zmysle zákona o sociálnych službách do odborných činností prevádzky ako poskytnutie pomoci pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej osoby.</p> <p>Požiadavky špecifikované klientom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Základné požiadavky sú definované v zmluve o poskytovaní sociálnych služieb. • Preskúmanie a odsúhlasenie požiadaviek zabezpečuje proces prijímania a prepúšťania klienta. • Priebežné požiadavky na službu klienti odovzdávajú v rámci realizácie samotného procesu v rámci činnosti kedy majú možnosť formulovať priebežné požiadavky na službukonajúci personál. Požiadavky sú zaznamenané do záznamu. • Ich preskúmanie s odporúčaním vykoná pridelená opatrovateľka. Požiadavky schvaľuje vedúca sestra zariadenia. <p>Požiadavky nešpecifikované klientom, ale ich plnenie je nevyhnutné</p> <ul style="list-style-type: none"> • Požiadavky, ktoré vyplývajú zo stupňa odkázanosti a z príslušných anamnéz. • Požiadavky, ktoré vyplývajú z aktuálneho zdravotného a sociálneho stavu klienta, špecifikované z opatrovateľských a ošetrovateľských anamnéz vedených v dokumentácii odborných výkonov. Preskúmava ich pridelená opatrovateľka a schvaľuje vedúca sestra zariadenia a to na základe anamnéz. K preskúmvaniu si môže privolať ďalších odborných pracovníkov z rehabilitačného, ošetrovateľského alebo terapeutického procesu. <p>Požiadavky predpisov a legislatívne požiadavky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve • Zákon č. 448/2008 Z. z. o soc. službách v znení neskorších predpisov, podmienky kvality, Kritérium PK 1.1, PK 1.2, PK 1.3, PK 2.4, PK 2.6, PK 2.7, PK 2.8. – Kvalita SS <p>Ďalšie nevyhnutné požiadavky stanovené organizáciou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smernice/dokumenty opatrovateľského procesu, štandardy opatrovania.

Diagram procesu

2. Dispozícia a predpoklady	
<ul style="list-style-type: none"> • Izby klientov • Kúpeľne 	
3. Zainteresované strany (mimo subjektov kontroly)	
<ul style="list-style-type: none"> • Klient a jeho rodinní príslušníci. • Všeobecný lekár • Odborní lekári/špecialisti • Zdravotné poisťovne • Lekárne • Farmaceutické spoločnosti a dodávatelia kompenzačných a zdravotníckych zariadení 	
4. Aktéri procesu	
<ul style="list-style-type: none"> • Klient • Opatrovatelia • Sestry • Obvodný lekár • Odborní lekári • Lekárneň 	
5. Popis činností procesu [číslovanie a názvy sú podľa diagramu procesu]	
1. Založenie zložky dokumentačného systému klienta podľa Moniky Krohwinkel	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentačná zložka sa zakladá v rozsahu dokumentácie uvedenej v kroku č. 8 tohto popisu činností.
2. Oboznámenie klienta s procesom opatrovania	<ul style="list-style-type: none"> • Klient je oboznámený s opatrovateľským modelom prof. Moniky Krohwinkel, s jeho možnosťami ohľadom spolupráce v opatrovateľskom procese a vedení dokumentačného systému opatrovateľského procesu. Oboznámenie sa vykonáva v závislosti na miere schopnosti vnímania, prijímania poznatkov klienta vzhľadom k jeho zdravotnému stavu. • Klientovi je predstavený kľúčový pracovník. Klient má možnosť si vybrať kľúčového pracovníka.
3. Prevzatie nočnej a dennej služby v zariadení	<ul style="list-style-type: none"> • V zariadení sa vedie Kniha denného hlásenia, v ktorej je uvedené meno klienta a aktuálna požiadavka a potreba klienta, ktorá si vyžaduje zmenený harmonogram činnosti. Alebo je uvedený zmenený stav klienta. • Podávanie hlásenia je aj ústne. Opatrovateľka, ktorá opúšťa zariadenie, stručne informuje o situácii v zariadení, ktorá prebehla počas jej služby a zmenených stavoch klientov, ktoré sú v Knihe denného hlásenia. Preberanie služby v Knihe denného hlásenia podpisuje odovzdávajúca aj preberajúca služba. Knihy hlásení riadenej procesom bývania sa stručne a zaznamenávajú odkazy do osobných spisov klienta.
4. Príprava klienta na raňajky	<ul style="list-style-type: none"> • Klient je pripravovaný na raňajky podľa aktuálneho zdravotného stavu. Ranná toaleta je vykonávaná vždy po dohode s klientom. • Opatrovateľka, ak nie je v službe sestra, dohliada, či klient užil lieky, ak ich má pre danú dobu stanovené. • Opatrovateľka v prípade potreby vykonáva porciovanie stravy, obsluhu klienta, kŕmenie alebo pomoc pri pití. • V prípade potreby podáva stravu na izbe alebo pri lôžku klienta, prípadne vykonáva kŕmenie.
5. Individuálna činnosť klientov	<ul style="list-style-type: none"> • Pre každého klienta je vypracovaný aj Plán programu sociálnej rehabilitácie Program sociálnej rehabilitácie. • Pre posúdenie k aktivačnej činnosti klienta slúži záznam prípadne: Autobiografický portrét prijímateľa sociálnej služby a posúdenie stavu klienta.

6. Informovanie príbuzných o opatrovateľskom procese	Príbuzní klienta sú podľa modelu Moniky Krohwinkel zapájaní do opatrovateľského procesu: <ul style="list-style-type: none"> • získaním informácií o modely Moniky Krohwinkel, • podávaním aktuálnych informácií o stanovení Individuálneho plánu klienta s programom sociálnej rehabilitácie, jeho plnení a vyhodnotení zo správ Opatrovateľských vizít, • zodpovedaním ich otázok, • ponúknutím priamej účasti na vybraných opatrovateľských úkonoch. • na základe písomného súhlasu klienta v znení zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. Realizácie opatrovateľských výkonov	Register výkonov sa môže podľa stavu klienta meniť. Príklady opatrovateľských úkonov/výkonov: <ul style="list-style-type: none"> • Komunikácia s klientom • Sebaobslužné úkony - Hygiena/osobná hygiena a celkový kúpeľ/ • Sebaobslužné úkony - Stravovanie a dodržiavanie pitného režimu • Sebaobslužné úkony - Vyprázdňovanie • Sebaobslužné úkony - Starostlivosť o posteľnú bielizeň • Sebaobslužné úkony - Obliekanie a vyzliekanie • Mobilita, motorika a základné sociálne aktivity • Opatrovateľské úkony/výkony je potrebné realizovať vo veľmi úzkej spolupráci s pracovníkmi ošetrovateľského procesu. • Opatrovateľské úkony/výkony pozostávajú z tzv. štandardných výkonov, ktoré sa týkajú každého klienta a z individuálnych výkonov, ktoré sú stanovené v rámci Individuálneho plánu s programom sociálnej rehabilitácie a z podkladov posúdenia klienta, opatrovateľskej diagnózy, kazuistiky a to s cieľom udržania alebo zlepšenia zdravotného a sociálneho stavu klienta. • Klient je zainteresovaný do prípravy plánu. Úlohou plánovania je určiť priority opatrovateľských diagnóz, formulovať ciele a očakávania, vybrať najsprávnejšie opatrenia k opatrovaniu a určiť časový rámec k dosiahnutiu vybraných cieľov. • Realizácia opatrovateľských výkonov sa uskutočňuje na základe ďalších plánov, ktoré vypracováva tím opatrovateľov (plán kúpania, plán vysádzania, plán príjmu a výdaja tekutín), ktoré sú zároveň aj vyhodnocované buď v tom istom dokumente, alebo v určenom zázname. • Opatrovateľ/ka pracuje podľa harmonogramu opatrovateľských výkonov
8. Vedenie opatrovateľskej dokumentácie	Všeobecné kritériá: <ul style="list-style-type: none"> * Každý klient má svoju vlastnú dokumentačnú zložku. • Všetky formuláre môžu obsahovať identifikačné údaje ku klientovi, zariadeniu . • Všetky formuláre môžu obsahovať číslovanie priebežne, aby bola zaistená kontinuita. • Jednotlivé časti v dokumentačnej zložke sú vedené podľa určenej logiky. • Každý list v dokumentácii je účelovo spracovaný, aby boli informácie rýchlo identifikovateľné a nájdené: <ul style="list-style-type: none"> - štruktúrované a prehľadné spracovanie, - dostatok miesta pre písomné zápisy, - písomné zápisy sú zhromaždené v miestnosti sestier a opatrovateľiek - zaznamenaný dátum a čas. • Formuláre, ktoré dokumentačná zložka má obsahovať, musia byť odsúhlasené vedúcou sestrou alebo manažérkou kvality. • Zariadenie, by malo viesť vzorovú dokumentačnú zložku s návodom na použitie • Dokumentačný spis klienta je k dispozícii len určeným osobám. Dokumenty, ktoré si klient nepraje, aby boli k dispozícii tretím osobám, sú uložené oddelene a je o tom urobený zápis.

	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentačný spis je prístupný vždy, aby mohli byť vkladane nové informácie. • Dokumentačný spis je pravidelne aktualizovaný a súhlasí s najnovšou situáciou zdravotného a sociálneho stavu klienta. • Zápisy sú vykonávané priebežne po výkone opatrovateľ/a/ky.
9. Uloženie klienta na nočný kľud/ spánok	Opatrovateľka podľa individuálnych požiadaviek a potrieb ukladá klienta na nočný kľud.
10. Nočný dohľad nad klientom	Počas služby dozerá na nerušený spánok klienta, kontroluje stav v zariadení (viď záznam v knihe denných hlásení) a v prípade potreby vykonáva opatrovateľské výkony, ktoré si vyžiada mimoriadna situácia. Viď. záznam o mimoriadnej situácii v knihe denného hlásenia.
11. Stretnutia IT	Viď. proces individuálneho plánovania s programom sociálnej rehabilitácie.

Poznámky k diagramu	
A. Proces upratovania a prania	<p>Proces upratovanie a prania prechádza do procesu opatrovania, kedy upratovačka alebo opatrovateľka podľa harmonogramu pracovnej činnosti upratuje a umýva v zariadení priestory podľa harmonogramu a spolupracuje pritom s ostatným personálom a klientmi. Ak klientovi treba oprat' znečistenú prádlo a posteľnú bielizeň pranie, žehlenie a úprava bielizne sa uskutočňuje v rámci zaopatrenia v zmysle príslušných ustanovení zákona o sociálnych službách. Bielizeň klientov sa zapíše do formulára žiadanka na pranie bielizne klientov ktorá je riadená procesom upratovania a prania a opatrovateľka odnesie znečistené prádlo do pracovne, kde ho roztriedi podľa kvality druhu a spôsobu prania. Po opraní, vysušení a vyžehlení bielizne čisté a vyžehlené prádlo sa triedi podľa osobnej bielizne klientov a prádla ZpS. Prádlo ZpS opatrovateľka uloží do regálov príručného skladu prádla a osobnú bielizeň rozdelí do skriň klientov podľa žiadanky prania.</p>
B. Proces stravovania	<p>Proces stravovania prechádza do procesu opatrovania, kedy opatrovateľka preberá a zároveň skontroluje množstvo, kvalitu a vzhľad prebranej stravy a vykonáva opatrovateľské úkony súvisiace so stravovaním.</p> <p>B.1. Podávanie raňajok. Pomoc klientom. Raňajky sú pre klientov pripravované v kuchyni a servírované v jedálni. Klientom, ktorí potrebujú pomoc, pomáha opatrovateľ/ka pri kŕmení a dohliada tiež na pitný režim. V prípade potreby sú raňajky podávané na izbe klienta.</p> <p>B.2. Podávanie desiatej. Pomoc klientom. Opatrovateľ/ka podáva desiatu a pomáha klientom pri desiate, dohliada na pitný režim. V prípade potreby zaznamenáva príjem a výdaj tekutín do osobitného záznamu. V prípade potreby je desiata podávaná na izbe klienta.</p> <p>B.3. Podávanie obeda. Pomoc klientom. Uvarené obedy sú pre klientov pripravované v kuchyni a servírované v jedálni. Klientom, ktorí potrebujú pomoc pomáha opatrovateľ/ka pri kŕmení a dohliada tiež na pitný režim. V prípade potreby je obed podávaný na izbe klienta.</p> <p>B.4. Podávanie olovrantu. Pomoc klientom. Opatrovateľka podáva a pomáha klientom pri olovrante, dohliada na pitný režim. V prípade potreby je olovrant podávaný na izbe klienta.</p> <p>B.5. Podávanie večere. Pomoc klientom. Uvarené večere sú pre klientov pripravované v kuchyni a servírované v jedálni. Klientom, ktorí potrebujú pomoc pomáha opatrovateľ/ka pri kŕmení a dohliada tiež na</p>

	pitný režim. V prípade potreby je večera podávaná na izbe klienta. Do procesu stravovania v rámci opatrovania vstupujú aj inštruktori sociálnej rehabilitácie.
C. Proces ošetrovateľský	Opatrovateľský proces je ovplyvňovaný ošetrovateľským procesom, preto opatrovateľ/ka je informovaná o priebehu ošetrovateľského procesu. Zároveň je oboznámená s dokumentáciou ošetrovateľského procesu prostredníctvom informačných poradí interdisciplinárneho tímu. Vyžaduje sa veľmi úzka spolupráca so zdravotníckym personálom.
D. Proces individuálneho plánovania s programom sociálnej rehabilitácie	Opatrovateľ/ka sa zúčastňuje tvorby individuálneho plánu a je informovaná o programe sociálnej rehabilitácie a jeho zmenách a v prípade, že sa cieľ programu týka opatrovateľského procesu, priamo sa zúčastňuje realizácie a vyhodnocovania. Ak v zariadení nie je určená osoba, ktorá vykonáva sociálnu rehabilitáciu, môže byť opatrovateľ/ka poverená aj činnosťami, ktoré súvisia s individuálnou, alebo skupinovú rehabilitáciu. Musí byť však pre danú činnosť zaškolený/á.
E. Proces nakupovania	Proces nakupovania prechádza do procesu opatrovania, kedy opatrovateľka upravuje objednávky obedov a večere následne ich preberá, eviduje príjem a výdaj spotrebovaných potravín pri príprave raňajok, desiatej, olovrantu a II. večerí

6. Meranie a monitorovanie	
1.	Počet opatrovateľských činností
	<ul style="list-style-type: none"> • Termín: 1 x ročne. • Charakter údajov: číselný vo vzťahu: počet klientov/rok v sledovanom období. Výsledná hodnota: nárast / pokles opatrovateľských činností. • Záznam: ako údaj do Procesu preskúmania manažmentom. • Kritériá pre posudzovanie: vyhodnocuje sa trend s dôrazom na činnosti náročné na čas, osobitné vzdelanie personálu a náklady.
2.	Počet opatrených klientov
	<ul style="list-style-type: none"> • Termín: 1 x ročne. • Charakter údajov: číselný vo vzťahu: počet klientov/rok v sledovanom období. Výsledná hodnota: nárast / pokles opatrených klientov, kde sa uvádza aj stupeň odkázanosti. • Záznam: ako údaj do Procesu preskúmania manažmentom. • Kritériá pre posudzovanie: vyhodnocuje sa trend so vzťahom k počtu opatrovateľských činností. Osobitný dôraz sa kladie na zvyšovanie trendu so stupňom odkázanosti VI. a stúpaním imobility, inkontinencie a druhov demencií.
3.	Úmrtnosť klientov
	<ul style="list-style-type: none"> • Termín: 1 x ročne. • Charakter údajov: číselný vo vzťahu: úmrtnosť klientov / rok v sledovanom období. Výsledná hodnota: nárast / pokles. • Záznam: ako údaj do Procesu preskúmania manažmentom. • Kritériá pre posudzovanie: stúpajúci trend sa vyhodnotí ako podnet na rozhodnutie k internému auditu Procesu opatrovania.
4.	Počet mimoriadnych realizácií odborných činností v opatrovateľskom procese
	<ul style="list-style-type: none"> • Termín: po každej realizácii. • Charakter údajov: číselný vo vzťahu: mimoriadnych realizácií odborných činností v opatrovateľskom procese / rok v sledovanom období. Výsledná hodnota: nárast / pokles. • Záznam: interný záznam a sumárne za rok ako údaj do Procesu preskúmania manažmentom.

	<ul style="list-style-type: none"> Kritériá pre posudzovanie: vyhodnotí sa každá mimoriadna intervencia s rozhodnutím pre prijatie preventívneho alebo nápravného opatrenia alebo ako podnet na interný audit Procesu opatrovania. 	
5.	Počet a závažnosť chýb v dokumentácii	
	<ul style="list-style-type: none"> Termín: 1x ročne. Charakter údajov: číselný vo vzťahu: percento zistených chýb z vykonaných kontrol v sledovanom období. Výsledná hodnota: nárast / pokles. Záznam: ako údaj z kontroly do Procesu preskúmania manažmentom. Kritériá pre posudzovanie: stúpajúci trend sa vyhodnotí ako podnet na rozhodnutie k internému auditu Procesu opatrovania. 	
7. Riešenie mimoriadnej situácie		
V prípade vyhlásenia núdzového stavu, hospodárskej mobilizácie, mimoriadnej situácie v súvislosti s epidémiou infekčných respiračných ochorení, alebo inej krízovej situácie postupujú zamestnanci v zmysle Krízového plánu a jeho príloh (dokumentov postupov).		
8. Súvisiace podklady a dokumenty		
	Evidenčné číslo	Názov
Externé	Registratúra	Posudok o odkázanosti na sociálnu službu - Sociálny posudok (dokument).
	Registratúra	Prepúšťacie správy z nemocnice (dokument).
Interné	Registratúra	Domáci poriadok ZpS (dokument).
	Registratúra	Zmluva o poskytovaní sociálnych služieb (dokument).
	Registratúra	Smernica individuálneho plánovania /v opatrovateľskom procese / (dokument).
	Registratúra	Smernica ošetrovateľského procesu (dokument).
	registratúra	Smernica individuálneho plánovania s programom sociálnej rehabilitácie (dokument).
	registratúra	Dokument postupu - opatrovateľského procesu (dokument).
	registratúra	Smernica riadenia rizík (dokument).
	registratúra	Smernica krízové situácie a krízový plán (dokument).
9. Formuláre a vzory - Doporučujeme:		
	Evidenčné číslo	Názov
	HP02.F01.	Plán kúpania a ďalších plánov opatrovateľských výkonov (formulár).
	HP02.F02.	Meranie glykemických hodnôt(formulár).
	HP02.F03	Meranie vitálnych funkcií (formulár).
	HP02.F04.	Prezenčná listina z prevádzkovej porady (formulár).
	HP02.F05.	Zápisnica z prevádzkovej porady (formulár).

HP02.F06.	Evidencia stolice klientov
HP02.V01.	Súhlas telesného a netelesného obmedzenia/opatrenia (vzor).
eMKa Z. I.01	Úvodný list (vzor).
eMKa Z. I.02	Autobiografický portrét PSS (formulár).
eMKa Z. I.03	Posúdenie stavu PSS (formulár).
eMKa Z. I.04	Individuálny plán s programom sociálnej rehabilitácie (formulár).
eMKa Z. I.07	Denný záznam opatrovateľských výkonov (formulár).
eMKa Z. I.08	O majetku PSS(formulár).
eMKa Z. II.01	Ročné hodnotenie stavu PSS(formulár).
eMKa Z. II.02	Opatrovateľská vizita (formulár).
eMKa Z. III.01	Príjem a výdaj tekutín (formulár).
eMKa Z. III.02	Plán polohovania (formulár).
eMKa Z. III.03	O páde a úraze (formulár).
eMKa Z. III.04	Prijatie PSS po hospitalizácii (formulár).
eMKa Z. III.05	Protokol o obmedzení (formulár).
eMKa Z. III.06	Posúdenie zneužívania a týrania (formulár).
eMKa Z. III.07	Protokol o hľadani PSS (formulár).
eMKa Z. III.08	O udalosti s agresívneho správania klienta (formulár).
eMKa Z. IV.02	Záznam o vysádzani klienta (formulár).
eMKa Z. IV.04	Záznam o nasadení inkontinenčnej pomôcky (formulár).
eMKa Z. III.09	Odoslanie PSS na hospitalizáciu (formulár).
PP07.V02.	Plán upratovania (vzor).
PP07.F01.	Žiadanka na pranie bielizne klienta (formulár).
HP01.V1	Kniha denných hlásení (vzor).

Pracovisko poskytujúceho ošetrovateľskú starostlivosť:

Zariadenie pre seniorov Križovany nad Dudváhom

OŠETROVATEĽSKÝ ZÁZNAM

Meno, priezvisko, prijímateľa /prijímateľky SS: telefón:

Rodné číslo:

Číselný kód zdravotnej poisťovne:

--	--	--	--	--

Trvalý pobyt: poschodie:

Prechodný pobyt: poschodie:

Kontaktná osoba a vzťah k prijímateľovi (ke) SS :

Adresa kontaktnej osoby: telefón:

Lekárska diagnóza (slovom alebo číslom podľa MKCH):

Doporučená farmakoterapia:

Ošetrojúci lekár: pracovisko:

Dátum a čas prijatia do starostlivosti:

Alergia: lieky potraviny dezinfekčné prípravky leukoplast uštipnutie

Iné zistenia:

Abúzy: kofeín nikotín alkohol lieky drogy

Rodinná anamnéza – IM, DM, ICHS, TBC, CA:

Sociálna anamnéza povolanie:

Sociálne podmienky: žije sám (a) s rodinou v zariadení sociálnych služieb (ZSS)

Iné zistenia:

Sociálne postavenie: zamestnaný (á) nezamestnaný (á)
 dôchodca invalidný (á) dôchodca MD

Sociálny kontakt: deti/príbuzný priatelia susedia svojpomocné skupiny
 opatrovateľská služba

Spoločensko-kultúrna situácia: uprednostňuje samotu spoločnosť TV rádio dennú tlač

Vnímanie zdravia

Subjektívny popis problémov prijímateľa/prijímateľky SS:

.....
.....
.....
.....

Vstupný záznam sesterského posúdenia zdravotného stavu prijímateľa/prijímateľky SS

Starostlivosť odporučil: všeobecný lekár lekár LSPP ZZS

iný ošetrojúci lekár, aký:

prevzatý (á) z iného zariadenia, odkiaľ:

oddelenie:

Posledná hospitalizácia: od do

Vedomie: pri vedomí somnolencia semikóma kóma

Iné zistenia:

Orientácia: orientovaný dezorientovaný v čase/v priestore

Iné zistenia:

Cirkulácia: TK: mmHg TT: °C P: /min.

problém **nie** **áno** hypotenzia hypertenzia pulz – nepravidelný/slabo hmatný/nitkovitý
 kardiostimulátor

Iné zistenia:

Dýchanie: D: /min.

problém **nie** **áno** nepravidelné rýchle pomalé sťažené plytké prehĺbené
 apnoické pauzy stridor dýchavica v kľude kašeľ produktívny/neproduktívny
 tracheostómia

Iné zistenia:

Odsávanie z dýchacích ciest: **áno** **nie**

Oxygenoterapia: **áno** **nie** **UPV:** **áno** **nie** **Inhalácia:** **áno** **nie**

Výživa: diéta: č.

problém **nie** **áno** obezita kachexia úbytok/prírastok hmotnosti: kg
 nechutenstvo nauzea zvracanie porucha prehĺtania pálenie záhy
 enterálne/nutričné prípravky, aké:

Chuť do jedla: primeraná obmedzená

Príjem stravy: sám s pomocou nazogastrická sonda/dátum zavedenia:

gastrotómia/dátum zavedenia: PEG/dátum zavedenia:

Príjem tekutín/24 hod.: ml. enterálne parenterálne sipping

CVK/dátum zavedenia: periférny i.v. prístup/dátum zavedenia:

Kompenzačné pomôcky - zubná protéza: **áno** **nie**

Iné zistenia:

Vylučovanie:

Defekácia:

problém **nie** **áno** nepravidelná hnačka zápcha s prímiesami inkontinencia
 hemoroidy stómia ošetrovaná naposledy/dátum:

Iné zistenia:

Potreba pomoci pri ošetrovaní stómie: áno nie **Regulácia vyprázdňovania:** nie áno

Spôsob regulácie vyprázdňovania: čaj čípok klyzma

Iné zistenia:

Močenie: **diuréza/24 hod.:** ml.

problém **nie** **áno** dyzúria retencia inkontinencia absorbčné pomôcky

PK/dátum zavedenia: farba moču:

urostómia/dátum zavedenia:

peritoneálna dialýza/hemodialýza/dátum zavedenia:

urinárny kondómový systém

Iné zistenia:

Spánok:

problém **nie** **áno** nespavosť nočné budenie farmakoterapia

Iné zistenia:

Mobilita: **1** plná mobilita **2** mobilita mierne obmedzená **3** mobilita veľmi obmedzená

4 imobilita kompenzačné pomôcky, aké:

Pohybový systém:

problém **nie** **áno** deformácia trpnutie končatín zlomenina ochrnutie amputácia

Iné zistenia:

Koža:

problém **nie** **áno** teplá studená suchá spotená

Farba: ružová bledá ikterická cyanotická

Turgor: primeraný znížený **Celistvosť kože:** nenarušená narušená

Zmeny na koži: kožné vyrážky svrbenie olupovanie zaparenia modriny zápal

povrchové poranenie otvorená rana operačná rana → abdominálna → vaginálna

krvácanie ulcus cruris gangréna dekubity

lokalizácia:

veľkosť defektu: cm

Prijímateľ/prijímateľka SS je: deň po operácií

Edémy:

problém **nie** **áno** miestne/celkové bandáž DK/antitrombotické pančuchy

cievna gymnastika

Sliznice:

problém **nie** **áno** neprekrvené krvácanie infekcia zmeny na sliznici dutiny ústnej

Hygienický stav pri prijatí: primeraný zanedbaný

Hygienickú starostlivosť vykonáva: samostatne s pomocou je úplne závislý (á)

Iné zistenia:

Bolesť: nie **áno** akútna chronická

lokalizácia:

charakter:

Iné zistenia:

Komunikácia: verbálna/neverbálna

problém **nie** **áno** poruchy reči nemožná

Iné zistenia:

Učenie, zmyslové vnímanie:

problém **nie** **áno**

Zmeny v zmysloch – zrak/sluch/reč: nie **áno**, aké:

Kompenzačné pomôcky: okuliare šošovky načúvací aparát

Iné zistenia:

Vedomosti o chorobe: dostatok/nedostatok

Edukácia prijímateľa/prijímateľky SS :

o ošetrovateľskej starostlivosti v domácom prostredí

o paliatívnej starostlivosti

- o ošetrovateľskej starostlivosti v pooperačnom období o ošetrovateľskej starostlivosti po chemoterapií
- o ošetrovateľskej starostlivosti v šestonedelí

Psychické potreby:

problém **nie** **áno**:

Nálada: primeraná apatia depresia eufória agresia

Istota, bezpečie: kľudný vyrovnaný strach smútok úzkosť hnev depresia

beznádej bezmocnosť zmätenosť sebaobviňovanie sebaľutovanie

Sociálne potreby:

problém **nie** **áno** je/nie odkázaný (á) na sociálnu pomoc

Duchovné potreby:

problém **nie** **áno**:

Iné zistenia:

Nedostatočnosť v oblasti: výživy vyprázdňovania hygieny obliekania

- chronickej liečby/aplikácie INZ, s.c. inj./podávania liekov per os eliminácie bolesti
- starostlivosti o ranu/stómium/dekubit/ starostlivosti o ranu hojacu sa per sekundam
- starostlivosti o hrádzu/prsníky starostlivosti o dojčenie/novorodenca

Iné zistenia:

Prijímateľ/prijímateľka SS je poučený (á) o:

právach a povinnostiach prijímateľov SS v zariadení domácom poriadku

úschove peňazí/cennosti zákaze fajčenia, užívania alkoholu, drog

Prijímateľ/prijímateľka SS pri prijatí odovzdal (a):

.....

.....

.....

Dátum: **Podpis prijímateľa/prijímateľky SS:**

Stanovenie sesterských diagnóz pri prijme:

.....

.....

.....

Dátum a čas:

Čitateľný podpis odborného zamestnanca/kyne, ktorý/á tlačivo vyplnil/a: